

Bambi, een schreeuw tegen de jacht

Bibi Dumon Tak

Een halve eeuw geleden las ik een boek. Het begon zo: ‘Diep in het struikgewas werd hij geboren, in een van die kleine, verborgen kamertjes in het bos.’ Dat boek werd een van mijn lievelingsboeken. Het ging over het reekalfje Bambi. De naam van de schrijver vergat ik daarna nooit meer: Felix Salten.

Bambi blijft betoveren

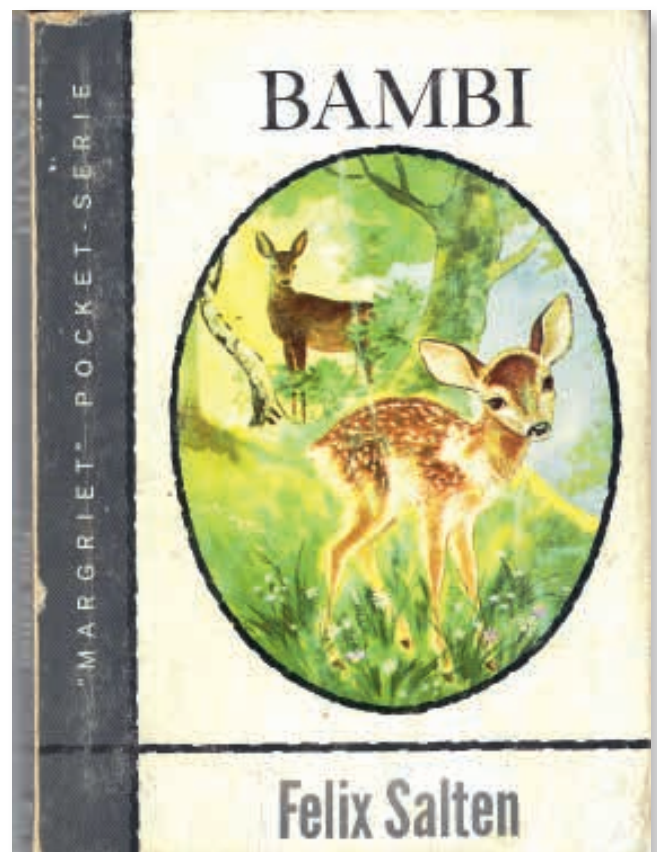
Onlangs herlas ik het boek, want ‘Bambi’ is opnieuw uitgegeven in de originele versie voor volwassenen omdat hij dit jaar honderd is geworden. Het boek verscheen in Oostenrijk in 1923, ik las de verdisneyde kinderversie in 1973 – waarin het reekalfje veranderd was in een Amerikaans witstaarthertje – pas nu, in 2023, las ik het origineel. En opnieuw betoverde het verhaal. Al moet ik zeggen dat ik er huiverend aan begon, wetend wat Bambi te wachten stond.

Nu het Kinderboekenweek is en het jachtseizoen weer begint wilde ik het ene onderwerp toch eens met het andere combineren. Dat is lastig want iedereen weet dat kinderen en jagers niet goed samen gaan. Jagers schieten dieren dood waar kinderen van houden. Laat ik het zo zeggen: ik heb het liedje over twee haasjes in een knollenland vroeger nooit leuk gevonden, omdat er één haasje werd omgelegd waardoor het andere veel verdriet had. En toen de moeder van Bambi werd gedood waren de jagers voor mij definitief de vijand geworden. En dat is nooit meer overgegaan.

De ene jager is de andere niet

Natuurlijk ga ik hiermee wat kort door de bocht, dus ik zal die bocht op deze mooie zondagochtend eens wat verlengen. Ik zal dus proberen lang door de bocht te gaan. De ene jager is namelijk de andere niet. Ik kwam erachter dat Felix Salten zelf een jager was. En desondanks schreef hij een verhaal waarbij het perspectief bij de dieren lag.

“Bambi” is verschenen in vele talen en ook in diverse uitvoeringen. In 1963 verscheen het boek, vertaald door Henk Cornelissen en met tekeningen van Hans Bertle, als pocket in de reeks “Margriet Pocket-Serie” uitgegeven door De Geïllustreerde Pers NV.

Hij laat hen aan het woord. Nergens vergoelijkt hij daarbij de jacht. De jager Felix Salten doet 170 bladzijden lang aan zelfreflectie en laat zien dat hij precies wist wat hij aanrichtte tijdens een jachtpartij in het Wienerwald. Dat is sterk. Salten laat zich haten, zowel door de dieren als door de lezer.

Op weer zo'n jachtdag in het boek kan Gobo, Bambi's vriendje niet op tijd vluchten. Hij blijft achter en de andere reeën weten zeker dat hij door de man met de vuurstok is gedood. Maar maanden later verschijnt Gobo onverwacht weer in het bos. Hij vertelt dat er voor hem is gezorgd tot hij weer was aangesterkt. Hij vertrouwde de man die zich over hem had ontfemd en daarom wilde hij hem, tijdens een volgende jachtdag, gaan begroeten. Hij stapt verheugd op hem af als het zover is. Alle reeën roepen hem terug maar het is al te laat. Gobo sterft in het veld. Gedood door de hand die hem daarvoor had gered.

Die scène brengt me bij onze eigen jagers. En bij de beelden die je iedere zomer weer ziet: jagers die trots poseren met reekalfjes in hun gehandschoende handen. Ze redden ze van de maaimachines, zeggen ze. Maar mensen, trap er niet in. Want nu het jachtseizoen is geopend gaan diezelfde jagers hun veld in om de geredde

reekalfjes te schieten voor een eerlijke wildmaaltijd. Daarvan delen ze de beelden natuurlijk niet, want die doen het jagersimago geen goed.

Boek vanuit een ander perspectief

Felix Salten maakte – in tegenstelling tot onze jagers – geen held van zichzelf. Integendeel. Hij maakte de jager tot een Hij met een hoofdletter die een geur verspreidde die het hart liet verstijven. Salten schreef: 'Het gebrul werd geraas. Tien-, twaalfmaal knetterde de donder die Hij uit zijn handen slingerde.'

'Let er niet op,' zei moeder. 'Niet rennen! Pas als we het veld over moeten, ren je wat je kunt. En denk eraan, Bambi, mijn kind, let niet meer op mij als we daarbuiten zijn. Ook als ik val, let er niet op, maar ren verder, verder! Begrijp je het, Bambi?'

Dit ontroerende en warmhartige boek is een schreeuw tegen de jacht. Salten was een jager, maar ook een schrijver met een hart. Mijn Tsjechische grootmoeder zou over hem hebben gezegd: 'Ach, er hat zwei Seelen.'

'Bambi' blijft een betoverend boek, zegt Bibi Dumon Tak in een van haar columns in *Vroege Vogels*: "Dit ontroerende en warmhartige boek is een schreeuw tegen de jacht. De schrijver, Felix Salten, was een jager, maar ook een schrijver met een hart."